

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی

۰۷ جنوری ۲۰۱۳

بحران اقتصادی سیستم سرمایه داری جهان

و نقش "پاسیو" تشکل های کارگری در سال ۲۰۱۲!

سال نو ۲۰۱۳ را به همه انسان های آزاده و برابری طلب و عدالت جو تبریک می گویم. به امید این که سال ۲۰۱۳، سال رهائی همه مزدبگیران و محرومان جوامع مختلف از تبعیض و ستم و سرکوب و استثمار سیستم سرمایه داری و حکومت های سرمایه داری باشد!

بسیاری از وقایع و شواهد و گزارشات و تحلیل های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی سال ۲۰۱۲، نشان می دهند که سال گذشته از بسیاری جهات، سالی پر از تنش های سیاسی و اجتماعی و تقابل های اقتصادی، به ویژه در کشورهای اتحادیه اروپا و خاورمیانه بود.

سال گذشته، کشتار مردم سوریه ادامه یافت؛ کمشکش در مصر ادامه پایان نیافته است؛ رقابت بر سر سلاح های اتمی ایران و تشدید تحریم های اقتصادی ایران ادامه دارد؛ در بسیاری از کشورهای غربی، اعتراضات کارگران و محرومان جامعه علیه سیاست های ریاضت اقتصادی دولت ها در سطح میلیونی برگزار شد.

کشتن دانش آموزان در مدارس امریکا تا قربانیان آتش سوزی ها در مدارس ایران؛ از زلزله آذربایجان، خشک شدن دریاچه ارومیه تا هوای آلوده تهران، ترور «ملاله یوسف زی» دختر پاکستانی توسط طالبان تا تجاوز به یک دختر دانش جوی هندی در اتوبوس و مرگ وی؛ اعدام ها از ایران تا چین و امریکا، کشتار خبرنگاران، ترورهای دولتی و غیردولتی در عراق و افغانستان و لیبیا تا حملات وحشیانه ارتش اسرائیل به نوار غزه و... تصاویر دیگری از جهان ۲۰۱۲ بودند.

فدراسیون بین المللی خبرنگاران که مقر آن در بروکسل است، اعلام کرد: تعداد خبرنگاران، عکاسان و فلم بردارانی که در درگیری های مختلف در سراسر جهان کشته شدند، از ۱۰۷ تن در سال ۲۰۱۱ به ۱۲۱ تن در سال ۲۰۱۲ افزایش یافت.

در چنین شرایطی، بی کاری، فقر و گرانی و آسیب های اجتماعی در سطح جهان نیز بیش تر و بیش تر شده و شکاف های طبقاتی عمیق تر گردیده است.

مسلماً، وقایع سال گذشته جهان به حدی زیاد و پرشتاب بود که عملاً پرداختن به آن ها در یک مطلب امکان پذیر نیست. از این رو، در این مطلب سعی می شود که بحران های سرمایه داری جهانی و دولت های سرمایه داری و عکس العمل

فدراسیون های کارگری از یک سو در مقابل تعرض بیش تر سرمایه داری به سفره های کم رونق کارگران و از سوی دیگر، تزریق پول بیش تر به شرکت ها و صنایع و بانک ها از منبع مالیات های مردم بوده، مورد بحث و بررسی قرار گیرد. به عبارت دیگر، در این وضعیت بحرانی نیز باز هم دولت های سرمایه داری با بی کارسازی کارگران، محدود کردن بیمه های بی کاری و درمانی و اجتماعی، افزایش قیمت کالاهای ضروری مردم، بخش اعظم فشارهای بحران خود را بر دوش کارگران و محرومان جامعه انداختند و در عوض باز هم جیب سرمایه داران را پر کردند.

اما جای تأسف آن جاست که همه سازمان ها و احزاب ریز و درشت راست، لیبرال، فرمیست و چپ پارلمانی، همه و همه آلترناتیوهای طبقاتی خود را در مقابل جامعه قرار داده اند تا به قدرت برسند اما در این میان، فدراسیون ها و اتحادیه های کارگری میلیون ها کارگر را در اعتراض به سیاست های اقتصادی دولت ها به خیابان آوردند اما آن جا که ارائه آلترناتیو طبقاتی به جامعه رسیده آن ها بی وظیفه شده اند و در بهترین حالت به احزاب رفرمیست رأی دادند تا آن ها را به قدرت برسانند.

این وضعیت، بار دیگر ورشکستگی رفرمیسم و سندیکالیسم و اپورتونیزم در درون جنبش کارگری را به نمایش گذاشت. در سال گذشته دیدیم که چگونه کارگران در خیابان ها و مقابل پارلمان ها به ویژه یونان با پولیس وحشی به زد و خورد پرداختند و قهرمانی های بی سابقه ای از خود نشان دادند اما هنگامی که به آلترناتیوهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی رسیده تشکل های موجود کارگری مهر سکوت بر لب زده اند و تنها چشم خود را به سیاست ها و اهداف احزاب پارلمانی دوخته بدون این که بدیل طبقاتی خود را در مقابل جامعه قرار دهند و به عنوان یک طبقه مستقل و با متحد کردن محرومان جامعه با خود، برای کسب قدرت سیاسی و برپائی حکومت کارگری با روابط و مناسبات شورائی وارد صحنه سیاسی و اجتماعی جامعه شوند.

آخرین مباحث در پایان سال ۲۰۱۲، درباره بحران سرمایه داری جهانی نیز هم چنان نشان دهنده تعمیق و گسترش بحران اقتصادی در سال ۲۰۱۳ و فشار بیش تر بر زیست و زندگی مزدگیران و محرومان در سطح جهانی است. در سال ۲۰۱۲ سایه بحران مالی، بی کاری و گرانی و فقر هم چنان بالای سر اقتصاد جهان بود. اروپا، هم چنان گرفتار بحران بدهی ها ماند، گرفتار تا بدان جا که صندوق بین المللی پول، حوزه یورو را بزرگ ترین تهدید برای اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۲ اعلام کرد.

با این مقدمه در ادامه بحث، به نمونه هائی از بحران سرمایه داری جهانی و اقدامات دولت ها و تشکل های کارگری و اعتراضات مردمی و گسترش فقر و بی کاری و گرانی اشاره می کنیم.

***

صندوق بین المللی پول

سال گذشته، باز هم بحران سرمایه داری جهانی تعمیق و گسترش یافت به طوری که صندوق بین المللی پول، این مهم ترین ارگان سرمایه داری جهانی، در اکتوبر ۲۰۱۲ - میزان ۱۳۹۱، بهبود اقتصاد جهان را به حل و فصل بحران مالی حوزه یورو مشروط کرده بود.

صندوق بین المللی پول - آی ام اف - در گزارشی که روز سه شنبه، ۱۸ میزان ۱۳۹۱ - ۹ اکتوبر ۲۰۱۲ در توکیو پایتخت جاپان، منتشر شد گفته است که اگر بحران حوزه یورو به زودی حل و فصل نشود و دولت امریکا نیز «از پرتگاه» سیاست ریاضت مالی اجتناب نکند، امید چندانی به بهبود اقتصاد جهانی وجود ندارد.

براساس این گزارش، ادامه بی ثباتی در بازارهای مالی و سیاست انقباضی در بودجه بندی کشورهای توسعه یافته جهان باعث تشدید نگرانی و کاهش رشد تجارت جهانی و سرمایه گذاری خارجی شده است.

صندوق بین المللی پول با توجه به این ملاحظات، پیش بینی قبلی خود در مورد نرخ رشد اقتصاد جهانی در سال جاری را از رقم سه و نیم درصد در ماه جولای، به سه و سه دهم درصد کاهش داده است.

صندوق بین المللی پول، توصیه کرده است که ایالات متحده از دست زدن به محدودیت مالی در سال ۲۰۱۳ خودداری ورزد و از جمله، سقف پیش بینی شده برای استقراض دولتی را بالا ببرد.

این گزارش، ضمن قبول این که مقابله با بدهی دولتی در کشورهای مختلف ضرورت دارد، هشدار داده است که باید در این زمینه محتاطانه عمل کرد و به خصوص از دست زدن به اقداماتی که باعث تعمیق رکود می شود خودداری ورزید.

در مورد کشورهای در حال توسعه نیز، به دولت ها توصیه شده است به اقدامات لازم برای بهبود امنیت و تشویق سرمایه گذاری خارجی دست بزنند و از این طریق، نرخ رشد اقتصادی خود را بهبود بخشند.

یونان

یونان پنج سال است که با رکود اقتصادی دست به گریبان است و به شدت به کمک های اتحادیه اروپا وابسته شده است. شدت بحران اقتصادی این کشور، به حدی است که نرخ بی کاری در آن به بالای ۲۵ درصد رسیده و انتظار نمی رود این کشور بتواند تا سال ۲۰۲۰ حجم بدهی های خود را به ۱۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی خود برساند.

دولت یونان، برای کاهش بدهی های خود بخش زیادی از هزینه های خود در خدمات عمومی را قطع کرده است. این اقدامات نارضایتی گسترده ای را در این کشور رقم زده و البته کاهش هزینه ها یکی از شروط اتحادیه اروپا برای اعطای کمک مالی به یونان بوده است.

اعضای اتحادیه اروپا در ماه نومبر بر سر اعطای کمکی حدود ۳۰ میلیارد یوروی به یونان به توافق رسیدند. این کشورها پیش تر هم برای این که بتوانند یونان را در یورو نگه دارند در دو نوبت کمک های ۱۱۰ و ۱۳۰ میلیارد یوروی به دولت این کشور داده بودند. المان تأمین کننده اصلی وام هائی است که به یونان داده شده است.

هم چنین وزرای دارائی اروپا و صندوق بین المللی پول سر کمک مالی تازه ای به یونان توافق کردند. این وام ۵۷ میلیارد دلاری جلوی خروج یونان از منطقه پولی یورو را می گیرد و کمک می کند تا آتن حقوق کارمندان دولت را پرداخت کند. نخست وزیر یونان این توافق را فصلی تازه برای کشورش خوانده است.

در جون ۲۰۱۲، احزاب یونانی توانستند بر سر تشکیل دولت جدید ائتلافی به توافق برسند. به این ترتیب، در یونان بحران زده دولتی بر سر کار آمد که سیاست های ریاضت اقتصادی را ادامه داد.

دولت قبلی در موجی از اعتراض عمومی و اعتصاب سراسری از قدرت کنار رفته بود.

در انتخابات یونان، برخی احزاب رادیکال چپ گرا و احزاب ملی گرای افراطی دست راستی رأی آوردند که پیش تر حضور پر رنگی در سیاست یونان نداشتند.

امریکا

بانک مرکزی امریکا نیز سپتمبر گذشته اعلام کرد سیاست خود برای تزریق پول بیش تر به اقتصاد این کشور را از سر می گیرد. بر این اساس بانک مرکزی متعهد می شود ماهانه معادل ۴۰ میلیارد دلار از تضمین های بانکی مربوط به وام مسکن را خریداری کند.

این بانک اعلام کرده اگر وضعیت اقتصاد با این میزان خرید بدهی بهتر نشود، میزان خرید خود را افزایش خواهد داد.

چند سال است که نرخ بهره در امریکا نزدیک به صفر نگه داشت شده و بانک مرکزی بار دیگر گفته این نرخ را زیر ۰/۲۵ درصد نگه می دارد.

بن برنانک رئیس بانک مرکزی امریکا در عین حال پیش بینی رشد اقتصاد امریکا در سال جاری را به دو درصد کاهش داد.

بانک مرکزی اعلام کرده نگران است که بدون تطبیق سیاست گذاری با شرایط پیش رو رشد اقتصادی به اندازه ای نباشد که بتواند در بازار کار بهبود پایدار ایجاد کند.

ارزش شاخص سهام در بازار امریکا بعد از این موضع گیری توسط بانک مرکزی افزایش پیدا کرد. بانک مرکزی امریکا پیش از این تلاش کرده در دو دوره با خرید ضمانتنامه های مالی به ارزش ۲/۳ میلیارد دلار از اقتصاد امریکا حمایت کند.

بحران سرمایه داری در امریکا به حدی گسترده و برای حاکمیت آن نگران کننده بود که روزهای پایانی سال ۲۰۱۲ و روزهای آغازین ۲۰۱۳ به بحث و گفت و گو در این زمینه پرداختند. یک جلسه اضطراری در مجلس سنا ساعت دو بامداد روز سه شنبه ۱ جنوری ۲۰۱۳، سناتورها با ۸۹ رأی به افزایش مالیات فقط برای ثروت مندان رأی دادند. میزان مالیات برای بخش متوسط جامعه ثابت ماند. در همین حال تلاش تازه ای برای مقابله با کسر بودجه امریکا که به بیش از شانزده تریلیون دلار رسیده است، انجام نگرفت.

باراک اوباما، رئیس جمهوری امریکا ضمن تقدیر از سنای امریکا برای تصویب این لایحه گفت: در حالی که نه دموکرات ها و نه جمهوری خواهان به تمام خواست هایشان نرسیدند، اما این توافق نامه اقدام درستی برای کشور بود و از این رو مجلس نمایندگان باید آن را بدون تأخیر تصویب کند.

رئیس جمهوری امریکا در بخش دیگری از سخنان خود گفت: این توافق نامه موجب رشد اقتصاد و کاهش کسر بودجه می شود. براساس لایحه جدید افرادی که بیش از ۴۰۰ هزار دلار (انفرادی) و ۴۵۰ هزار دلار (خانواده) درآمد سالانه دارند مشمول مالیات نزدیک به ۴۰ درصد خواهند شد. لایحه مذکور، باید در مجلس نمایندگان نیز مورد تصویب قرار گیرد.

اعتراضات جنبش تسخیر وال استریت ۱۷ سپتمبر سال ۲۰۱۱، با تجمع معترضان در پارک زاکوتی نیویورک در نزدیکی خیابان وال استریت که محل استقرار نهادهای اقتصادی و بازار بورس امریکا است، آغاز شد. این جنبش با شعار ما ۹۹ درصد هستیم، با هدف رسیدن به عدالت اجتماعی و از بین بردن حاکمیت یک درصد مرفه جامعه، شکل گرفت.

پلیس نیویورک تا تاریخ ۱۲ سپتمبر ۲۰۱۲، حداقل ۱۸۵۲ نفر از اعضای جنبش تسخیر وال استریت را بازداشت کرده، که در این بین تنها ۷۰۰ نفر آن ها در ماه اکتوبر دستگیر شده اند.

آمارهای دولتی نشان می دهند در سی سال گذشته، درآمد این ۱ درصد دو برابر شده است، همین آمارها می گویند این ۱ درصد ۳۷ درصد کم تر از گذشته مالیات پرداخت می کنند. بین سال های ۱۹۹۲ تا ۲۰۰۷ درآمد ۴۰۰ ثروتمند امریکائی ۳۹۲ درصد افزایش پیدا کرده است و در سال ۲۰۰۹ میلادی، میانگین درآمد این ۱ درصد ماهیانه ۹۶۰ هزار دلار و حداقل حقوق شان ۳۴۳ هزار دلار بوده است. در سال ۲۰۰۷ میلادی، ۱ درصد جامعه دارای ۳۴/۶ درصد کل ثروت جامعه و ۱۹ درصد جامعه دارای ۵۰/۵ درصد ثروت کل مملکت بوده اند.

اما این جنبش به دلیل ضعف های زیاد از جمله حضور گرایشات مختلف در آن به ویژه دموکرات ها، و هم چنین با سرکوب های پلیسی، به ویژه پس از انتهابات ریاست جمهوری به حاشیه رانده شد.

برای مثال، کمیته مبارزات کنگره ای دموکرات ها که بازوی نیرومند جمع آوری سرمایه برای مبارزات انتخاباتی این حزب محسوب می شود، با جمع آوری ۱۰۰ هزار امضاء از هواداران حزب، همبستگی خود را با جنبش اشغال وال استریت اعلام کرده بود. هم چنین مرکز پیشرفت امریکا که از طرفداران اوباما در انتخابات سال ۲۰۰۸ بود، از حامیان

تظاهرات اعتراضی محسوب می شود. این مرکز نیز شعارهایی در مورد مخالفت با بهره برداری طبقات ثروت مند جامعه از نیروی کار کشور که اکنون از طرف اعتراض کنندگان مطرح می باشد، عنوان کرده است. این مرکز حتی تظاهرات ضد وال استریت را در شهرهای گوناگون امریکا ترتیب داده که اتحادیه های کارگری هم در آن ها شرکت داشتند.

به گفته یکی از مقام های این مرکز، دمکرات ها در جست و جوی یافتن راه هایی برای مشارکت دادن تظاهرکنندگان در تبلیغات انتخابات سال ۲۰۱۲ هستند. جمهوری خواهان خلاف دمکرات ها، مخالف این جنبش هستند و این تظاهرات را حاصل تحریک مخالفان سرمایه داری دانسته اند. با این حال، کمیته ملی جمهوری خواهان تمایل دارد تا این تظاهرات را به تظاهرات ضد اوباما تبدیل سازد و وی را عامل مشکلات کنونی مردم امریکا معرفی کند.

باراک اوباما نیز در اظهاراتی اعتراضات وال استریت را نمایانگر ناامیدی مردم امریکا از نظام اقتصادی این کشور دانسته بود.

جنبش اشغال وال استریت، صرف نظر از برخی تبلیغات، اعتراض سیاسی و اجتماعی به مشکلات رو به گسترش در معیشت مردم امریکاست. در این میان دمکرات ها نیز سهم خود را با انتخاب مجدد اوباما به ریاست جمهوری بردند.

بریتانیا

شنبه ۲۰ اکتوبر ۲۰۱۲ - ۲۹ میزان ۱۳۹۱، هزاران نفر در اعتراض به سیاست های انقباضی و ریاضت اقتصادی اعمال شده توسط دولت بریتانیا در خیابان های لندن دست به تظاهرات زدند. تظاهرکنندگان خواستند دولت دیوید کامرون، نخست وزیر محافظه کار و مؤتلفان لیبرال دموکراتش به کاهش بودجه بخش عمومی پایان دهند.

دولت بریتانیا می گوید این اقدامات برای کاهش کسری بودجه ضروری هستند. معترضان می گویند افزایش مالیات ثروتمندان از جمله سیاست هائی است که دولت باید به کار ببندد.

برگزارکنندگان این تظاهرات شمار شرکت کنندگان را حدود صد هزار نفر تخمین زدند. رهبران اتحادیه های کارگری علاوه بر انتقاد از دولت، از حزب کارگر نیز به دلیل این که گفته می خواهد دستمزدها را در سطح فعلی نگه دارد انتقاد کردند.

تظاهرکنندگان دیوید کامرون را به مارگارت تاچر، نخست وزیر محافظه کار پیشین که از نمادهای راست گرایی افراطی است تشبیه کرده اند.

اد میلیبند، رهبر حزب کارگر، از جمله سخنرانان برنامه امروز بود و تظاهرکنندگان در طول سخنرانی او واکنش های متفاوتی نشان دادند. او وقتی گفت اگر دولت کارگر هم بر سر کار بود ناچار می شد بخشی از هزینه های عمومی را کاهش دهد توسط تظاهرکنندگان هو شد. اما وقتی که ندهائی درباره وزرای کابینه آقای کامرون مطرح کرد تظاهرکنندگان او را تشویق کردند.

در پی ابراز نگرانی نسبت به افزایش شمار بی خانمان ها در لندن، پایتخت بریتانیا، ۹ پناهگاه شبانه جدید در این شهر افتتاح می شود. تعداد افراد بی خانمان لندن، که عمدتاً بدون سرپناه هستند و در خیابان می خوابند، از سال گذشته تا کنون ۴۳ درصد افزایش یافته است؛ به این ترتیب تعداد آنان از چیزی نزدیک به ۴ هزار نفر، به بیش از ۵۶۰۰ نفر رسیده است.

در پناهگاه هائی که در اختیار این افراد قرار می گیرد به آنان جای خواب، غذای گرم و خدمات بهداشتی ابتدائی ارائه می شود.

بحران مالی و رکود اقتصادی، که بریتانیا نیز مانند بسیاری از کشورهای اروپائی با آن دست به گریبان است، باعث شده که روند بهبود نسبی وضعیت و کاهش شمار بی‌خانمانان معکوس شود. در تاریخ دوشنبه ۲۴ دسامبر ۲۰۱۲ - ۰۴ جدی ۱۳۹۱، اعلام شده که از میان حدود ۵۶۰۰ نفری که در ماه های اخیر در خیابان های لندن خوابیده اند، ۶۲ درصد آن ها پیش تر دچار چنین مشکلی نبوده اند.

اسپانیا

دولت اسپانیا در ماه سپتامبر ۲۰۱۲، با ارائه بودجه جدید خود به مجلس اسپانیا اعلام کرد که سیاست های ریاضت اقتصادی را با شدت بیش تری ادامه می دهد.

اسپانیا، که پنجمین اقتصاد بزرگ اروپا است، با بحران مالی شدیدی دست و پنجه نرم می کند و بسیاری از بانک های اسپانیائی بدون کمک دولت باید اعلام ورشکستگی کنند.

با فرو رفتن حوزه یورو در بحران، بخش ساختمان اسپانیا، که رونقی چشم گیر داشت، سقوط کرد و به این ترتیب بانک هایی که برای فعالیت های ساختمانی وام داده بودند با حجم عظیمی از بدهی غیرقابل وصول روبه رو شدند.

بحران اسپانیا، چنان عمیق شده که این کشور بالاترین نرخ بی کاری را در اروپا دارد. نرخ بی کاری بالای ۲۵ درصدی و هم چنین نرخ بی کاری ۵۳ درصدی جوانان نارضایتی عمومی را در میان اسپانیائی ها برانگیخته است.

رهبان اتحادیه اروپا توافق کرده اند که کمکی ۳۷ میلیارد یورویی برای نجات نظام بانکی اسپانیا به این کشور بدهند. ماریانو راخوی، نخست وزیر اسپانیا روز چهارشنبه ۱۱ جولای ۲۰۱۲ با حضور در پارلمان، جزئیات طرح های جدید دولت برای اعمال تمهیدات ریاضتی جدید در بخش اقتصادی را اعلام کرده بود.

بر اساس تصمیم دولت اسپانیا، مالیات بر فروش تا ۲۱ درصد افزایش پیدا کرد؛ از پاداش کریمس بسیاری از کارگران کاسته شد و حقوق و دست مزد کارمندان دولت در بسیاری از مناطق اسپانیا پائین آمد. این کاهش دست مزد، در برخی موارد حتی تا یک سوم درآمد کنونی کارکنان دولت خواهد بود.

وزیران اقتصاد و دارئی حوزه یورو با پرداخت ۳۰ میلیارد یورو برای کمک به بهبود وضعیت شبکه بانکی اسپانیا و نیز تمدید مهلت این کشور تا سال ۲۰۱۴ میلادی برای اعمال اقدامات ریاضتی به منظور کاهش کسری بودجه موافقت کرده اند.

هم زمان با حضور نخست وزیر اسپانیا در پارلمان، معدنکاران این کشور در حال آماده شدن برای برگزاری تجمعی اعتراضی در مادرید بوده اند. بسیاری از معدنکارانی که هم اکنون در مادرید هستند، خود را با پای پیاده از صدها کیلومتری شمال اسپانیا به این شهر رسانده اند. پیش از این، تجمع اعتراضی آن ها در محوطه بیرون معادن در شمال اسپانیا با درگیری هایی با نیروی پولیس همراه بود.

این معدنکاران به طرح دولت برای کاهش یارانه های صنعت زغال سنگ از ۳۰۱ میلیون یورو در سال گذشته به ۱۱۱ میلیون یورو در سال جاری معترض هستند. اتحادیه های کارگری گفته اند که این کاهش بودجه، شغل ۳۰ هزار نفر را تهدید می کند و می تواند صنعت زغال سنگ را هم نابود کند.

در مقابل، دولت اسپانیا گفته است که این صنعت سود کم و سهم اندکی در اقتصاد این کشور دارد و یارانه های پرداختی به این بخش نامتناسب و بیش از میزانی است که باید باشد.

معدنکاران معترض نیمه شب ۱۴ جولای، در حالی که کلاه های ایمنی خود را با چراغ های روشن به سر داشتند، در خیابان های مادرید حضور یافته اند.

چین

با تداوم مشکلات اقتصادی اروپا و ایالات متحده، چین با افت تقاضای خارجی برای کالاهای خود روبه رو است و به این ترتیب، آهنگ رشد اقتصاد این کشور برای هفتمین فصل متوالی کند شده است.

نرخ رشد اقتصاد چین در دوازده ماهه منتهی به سپتامبر ۲۰۱۲، ۴/۷ درصد گزارش شده، میزانی که سه ماه قبل، یعنی دوازده ماهه منتهی به جون ۷/۶ درصد بود.

بخش عمده رشد چشم گیر اقتصاد چین در سال های اخیر، از یک سو استنمار شدید طبقه کارگر و از سوی دیگر، ناشی از موفقیتش در صادرات بوده و با ادامه بحران اقتصادی در منطقه یورو و بهبود آهسته اقتصاد امریکا، این نگرانی به وجود آمده بود که رشد اقتصاد چین حتی به زیر هفت درصد برسد.

دولت چین برای جبران افت صادرات به اقدامات مختلفی دست زده تا تقاضای داخلی را تحریک کند. بانک مرکزی سقف ذخیره قانونی را برای بانک ها پائین آورده و به این ترتیب، دست آن ها را برای اعطای وام های بیش تر باز کرده است. هم چنین نرخ بهره هم پائین آمده است. علاوه بر این ها دولت بودجه ای ۱۵۰ میلیارد دلاری برای تقویت و بهبود امور زیربنایی اختصاص داده است. با این حال این نگرانی وجود دارد که با توقف کمک های دولت، وضعیت اقتصادی به روال قبلی بازگردد.

تعدادی از کارگران شرکت فاکسکان، تولیدکننده عمده قطعات اپل در چین، دست به شورش زدند. اما بنا به بیانیه ای رسمی که پنجشنبه ۷ جون ۲۰۱۲ - ۱۸ جوزا ۱۳۹۱، در وب سایت دولت محلی ایالت سیچوان انتشار یافته است، هفت کارگر این شرکت، که از مجادله صاحب رستوران با همسرش آزرده شده بودند، به دعوا با او پرداختند.

شرکت فاکسکان، که بیش از یک میلیون کارگر در چین دارد و سازنده قطعات شرکت هانی چون اپل و مایکروسافت است، بابت شرایط سخت کاری مورد انتقاد قرار دارد. البته مقامات می گویند که این شورش ربطی به شرایط کار کارگران نداشته است.

مقامات شرکت می گویند در جریان تحقیقات با پولیس همکاری می کنند. به گفته آنان هفت کارگری که شورش با دعوی آنان آغاز شده است تازه استخدام شده بودند. شرایط کاری در شرکت فاکسکان، سال گذشته و در پی موجی از خودکشی کارگران در کانون توجه ها قرار گرفته بود. فاکسکان پس از آن با کاهش ساعات کاری، تضمین دست مزد و بهبود شرایط کاری توافق کرده بود.

اواسط ماه نومبر بود که کنگره سالانه حزب کمونیست چین در پکن آغاز به کار کرد؛ کنگره ای که مسئولیت مهم انتخاب رهبران جدید چین را به عهده داشت و سرانجام پس از چند روز، «شی جین پینگ» را به سمت رئیس جمهور جدید این کشور برای یک دوره ده ساله برگزید. وی در نخستین سخنرانی خود پس از انتخاب به این سمت، اولویت خود را بهبود بخشیدن به اوضاع اقتصادی چین دانسته است.

المان

آنگلا مرکل، صدر اعظم المان هشدار داده است که وضعیت اقتصادی این کشور در سال جدید میلادی دشوارتر از سال ۲۰۱۲ خواهد بود. مرکل در این پیام خود، هم چنین گفته است که بحران بدهی ها در اتحادیه اروپا به این زودی ها فروکش نخواهد کرد. او، با این حال گفت که اصلاحات طراحی شده برای حل ریشه ای مشکلات به تدریج نخستین ثمرات خود را نشان می دهد.

مرکل در پیام سال نو خود از المانی ها خواسته است که صبور باشند. او گفته است: «می دانم که بسیاری از مردم طبیعتاً نگران وضعیت در سال نو هستند.» او، می افزاید: «وضعیت اقتصادی در سال آینده در واقع آسان تر نخواهد

بود بلکه سخت تر هم خواهد شد. اما نباید بگذاریم این مسأله ما را غمگین کند، بلکه باید ما را به تلاش بیش تر تشویق کند.» او گفت که موفقیت آینده‌المان به موفقیت اتحادیه اروپا پیوند خورده است.

کانادا

در ماه مه ۲۰۱۲ اعلام شد که پولیس کانادا ۷۰۰ نفر از معترضان به افزایش هزینه های دانشگاهی را در مونترال بازداشت کرده است. دانش جویان کانادائی ماه ها به تصمیم دولت برای تقریبا دو برابر کردن شهریه ها معترض بودند. هم زمان با این اعتراضات دانش جویان برخی کشورهای دیگر، از جمله امریکا و فرانسه، برای همبستگی با دانشجویان کانادائی تظاهرات کردند. اعتراضات دانش جوئی کبک به قدری برای دولت دردرساز شد که مصوبه ای فوری برای کنترل آن ها گذراند.

جاپان

جاپان در دسمبر ۲۰۱۲ اعلام کرد که حجم تولیدات صنعتی اش پائین آمده است. به این ترتیب، دولت جدید جاپان، که قصد داشت برای جبران افت صادرات، تقاضای داخلی را بالا ببرد، با مشکلات زیادی برای تقویت اقتصاد جاپان روبه رو است.

صادرات جاپان در ماه نومبر برای ششمین ماه متوالی پائین آمده بود. کارشناسان اقتصادی پیش بینی می کنند که بانک مرکزی جاپان برای تحریک تقاضای داخلی و افزایش صادرات به پائین آوردن ارزش ین دست بزند.

فرانسه

فرانسه که دومین اقتصاد منطقه یورو است از موقعیت بهتری برخوردار نیست و ریاضت کشی برای کاهش کسری بودجه و بدهی ها، این کشور را نیز با خطر اوج گیری نرخ بی کاری و اعتراضات اجتماعی مواجه کرده است.

ایتالیا

ماریو مونتی، نخست وزیر ایتالیا، در ماه دسمبر ۲۰۱۲ از مقام خود استعفاء کرد. مونتی، اقتصاددان بود و پس از کناره گیری سیلویو برلوسکونی، نخست وزیر دست راستی ایتالیا، به این مقام رسید. او، برای سامان دادن اقتصاد ایتالیا سیاست های ریاضت اقتصادی را به اجراء در آورده بود. او پیش از استعفاء خود، بودجه سال آینده و قانون ثبات مالی را به تصویب پارلمان رساند.

استعفاء ماریو مونتی، پس از آن صورت گرفت که حزب برلوسکونی اعلام کرد دیگر از مونتی حمایت نمی کند. به این ترتیب، مونتی استعفاء داد تا زمینه برای برگزاری انتخابات زودهنگام فراهم شود. ایتالیا، چهارمین اقتصاد بزرگ اروپا و هشتمین اقتصاد بزرگ جهان است که در پی بحران مالی حوزه یورو، رتبه اعتباری ایتالیا پائین آمده و هزینه وام گرفتن برای دولت این کشور بالا رفته است.

مصر

سال گذشته تحولات مصر، یکی از مهم ترین تحولات جهان بود. دست به دست شدن حکومت، به قدرت رسیدن اخوان المسلمین، کشمکش بر سر تغییر قانون اساسی و... هم چنان در مصر در جریان است.

در سال ۲۰۱۲، اخوان المسلمین پس از تونس، قدرت را در مصر در دست گرفتند. «محمد مرسی» ۱۶ ماه پس از اعتراضات و ۲۰ روز پس از آن که حسنی مبارک به حبس ابد محکوم شد، به عنوان رئیس جمهور انتخاب شد. او اکنون با دشواری های اقتصادی، اجتماعی، مذهبی و سیاسی روبه روست.

تقریباً دو سال پس از سرنگونی حسنی مبارک، رئیس جمهور پیشین، قانون اساسی تازه، اندکی قبل به تصویب رسید. آن طور که رئیس کمیسیون انتخابات این کشور شامگاه سه شنبه ۲۵ دسامبر ۲۰۱۲، در کنفرانسی مطبوعاتی اعلام کرد، ۶۳/۸ درصد از شرکت کنندگان در همه پرسی، با قانون اساسی رأی مثبت دادند. البته تنها ۳۳ درصد از ۵۲ میلیون شهروند مصری واجد شرایط شرکت در این همه پرسی، پای صندوق های رأی گیری رفتند. این قانون اساسی که تقریباً تنها از سوی جریان های اخوان المسلمین و سلفی ها و دیگر گروه های اسلامی تنظیم شده، حضور و اختیارات آن ها در امور کشور را افزایش می دهد. نیروهای لیبرال، چپ و مسیحیان بیم آن را دارند که در آینده برداشتی خشک از شریعت اسلام مبنای اصلی تنظیم قوانین باشد.

شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد و اپوزیسیون مصر، به دلیل آن چه تضييع حقوق زنان و اقلیت ها می دانند، از قانون اساسی جدید انتقاد کرده اند. برخی از زنان مصری در اعتراض به تصویب قانون اساسی جدید، در میدان تحریر قاهره موهای خود را قیچی کردند.

اخوان المسلمین، در مقابل معتقد است که این قانون اساسی گامی ضروری در مسیر استقرار ثبات در مصر است. محمد بدیع، رهبر اخوان المسلمین مصر، در پیامی توئیتری از زنان و مردان، مسلمانان و مسیحیان مصر خواسته تا تلاش برای «تولد دوباره کشور» را آغاز کنند.

مؤسسه اعتبارسنجی «استاندارد اند پورز» (Standard and Poor's) امریکا روز دوشنبه ۲۴ دسامبر ۲۰۱۲، رتبه اعتباری مصر، پرجمعیت ترین کشور عربی جهان را کاهش داد.

از نظر کارشناسان این مؤسسه، چشم انداز روشنی برای پایان تنش های «فزاینده» سیاسی در مصر وجود ندارد. بانک مرکزی مصر اعلام کرده که اقداماتی را برای حفاظت از موجودی حساب های بانکی در پیش خواهد گرفت. جزئیات بیش تری در این مورد منتشر نشده است. این خبر نگرانی برخی از شهروندان مصری را برانگیخت. آنان بیم آن را دارند که بانک مرکزی مصر حساب های خصوصی شان را مسدود کند.

صندوق بین المللی پول در ماه دسامبر ۲۰۱۲، پرداخت ۴/۸ میلیارد دلار کمک مالی به مصر را متوقف کرد. مصر برای فرار از سقوط پول ملی به این اعتبار نیاز دارد.

درگیری های سیاسی که در هفته های پیش در مصر بر سر همه پرسی قانون اساسی جدید روی داد، مصری ها را بر آن داشت تا پس اندازهای خود را به ارز تبدیل کنند. این مسأله باعث شد که قوانینی برای حداکثر ارز مجاز به خروج از کشور توسط مسافران اعمال شود.

برپایه گزارش ها، ارزش پول ملی مصر به پائین ترین سطح خود طی ۱۶ سال اخیر رسیده است. بانک مرکزی این کشور نیز برنامه ای به منظور عرضه سهمیه ئی و مزایده ئی ارز آغاز کرده است تا بتواند مانع از فروپاشی مالی شود و در عین حال ذخیره ارزی خود را برای واردات مواد غذایی و سوخت حفظ کند.

قیمت رسمی پوند مصر، دوشنبه ۳۱ دسامبر ۲۰۱۲، برای دومین روز پیاپی کاهش یافت. به گزارش خبرگزاری رویترز، بانک های مصر روز دوشنبه ۷۵ میلیون دالری که بانک مرکزی این کشور ارائه داده بود را با رکوردی جدید در سقوط قیمت پوند خریدند. بنا بر این گزارش، هر دالر به قیمت ۶/۳۰۵ پوند خریده شد. این در حالی است که روز یکشنبه هر دلار ۶/۱۸۵ پوند معامله شده بود.

این در حالی است که روز دوشنبه اشرف العربی، وزیر برنامه ریزی مصر اعلام کرد که انتظار می رود کسری بودجه که مصر تا پایان جون ۲۰۱۳، به ۲۰۰ میلیارد پوند مصر (حدود ۳۱/۵ میلیارد دلار) برسد. این در حالی است که پیش تر میزان کسری بودجه در این مدت زمانی، ۱۳۵ میلیارد پوند پیش بینی شده بود.

ایران

بنا به گزارش ماه نومبر ۲۰۱۲ اوپک، سازمان کشورهای تولیدکننده نفت، تولید نفت ایران افت محسوسی داشته است. ایران، که سال گذشته پس از عربستان سعودی دومین تولیدکننده بزرگ نفت اوپک بود، امسال در جایگاه چهارم قرار گرفته و شاهد پیشی گرفتن تولید نفت عراق و کویت است.

مطابق این گزارش، تولید نفت ایران در ماه نومبر حدود دو میلیون و ششصد هزار بشکه در روز بود، که نزدیک به یک میلیون بشکه کم تر از میزان تولید نفت ایران در نوامبر ۲۰۱۱ است.

صنعت نفت و کشتیرانی ایران، به اضافه نظام بانکی ایران، هدف تحریم های سخت اتحادیه اروپا و ایالات متحده امریکا قرار گرفته اند. هرچند مقامات ایرانی تأکید می کنند که تحریم ها دلیل اصلی مشکلات اقتصادی ایران نیستند، به نظر می رسد این تحریم ها ضربه ای جدی به اقتصاد ایران می زنند.

ایران، هم اکنون برای فروش نفتش با دشواری های فراوانی روبه رو است، تا جایی که نفتکش های خود را با پرچم کشورهای دیگر راهی دریا می کند و از برخی مشتریان نفتش به جای پول کالا می گیرد.

هم چنین در فاصله کوتاهی پس از اظهارات جواد اوجی مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران مبنی بر افزایش تولید گاز طبیعی تا سقف روزانه ۱/۲ و ۱/۴ میلیارد متر مکعب طی دو سال آینده، اعلام شد که قرارداد ۵ میلیارد دلاری اکتشاف و تولید گاز و تبدیل آن به گاز مایع (فاز ۱۱ پارس جنوبی) که در سال ۲۰۰۹ با چین به امضاء رسیده بود لغو شده است.

توقف سرمایه گذاری های خارجی در صنایع بالادستی گاز (اکتشاف و تولید) و ترک ایران از سوی شرکت های معتبر نفت و گاز امریکائی و اروپائی در نتیجه اعمال تحریم های یک جانبه، به ویژه از سال ۲۰۱۰ به این سو، افزایش تولید گاز طبیعی ایران را با مشکلات جدی روبه رو ساخته است. با این وجود مسؤولان رسمی با ارائه آمار و ارقام متناقض از افزایش سرمایه گذاری و افزایش تولید در آینده خبر می دهند.

ایران بر اساس آمار سال ۲۰۱۱، با در اختیار داشتن ۱/۰۴۶ تریلیون پای مکعب دومین ذخیره بزرگ گاز جهان را بعد از روسیه در اختیار دارد. این حجم معادل ۱۵ درصد کل ذخیره گاز طبیعی در جهان است.

بیش از ۷۰ درصد از منابع گاز ایران هنوز در جریان توسعه و بهره برداری قرار نگرفته است. منابع اصلی گاز ایران در پارس جنوبی، پارس شمالی و اطراف جزیره کیش، نارکنگان و میدان های گلستان و فردوسی نهفته است.

تولید واقعی گاز ایران روزانه میان ۵۲۰ تا ۵۵۰ میلیون متر مکعب است. این حجم تولید به دلایل فنی و یا طبیعی تا میزان ۵۰ میلیون متر مکعب در روز نوسان دارد. ایران روزانه تا ۳۰ میلیون متر مکعب گاز به ترکیه صادر می کند و در همین حدود روزانه از ترکمنستان گاز طبیعی وارد می کند.

ایران، سومین مصرف کننده و چهارمین تولیدکننده بزرگ گاز طبیعی در جهان به شمار می رود. مصرف سرانه گاز ایران ۱۰ تا ۱۸ برابر سرانه مصرف در کشور فوق صنعتی جاپان، و ۱۰ برابر سرانه مصرف در اروپا است. میزان مجموع مصرف گاز ایران به تنهایی برابر مصرف مجموع در جامعه اروپا است.

در صورت ادامه بن بست کنونی در مناسبات ایران با جامعه جهانی بر سر برنامه های اتمی جمهوری اسلامی، تشدید بحران در صنایع نفت و گاز، مختل شدن تجارت خارجی، افزایش قیمت ها و سرعت گرفتن رشد نرخ تورم، طی سال آینده اجتناب ناپذیر خواهد بود.

محقق نشدن تا ۷۰ هزار میلیارد تومان (۷۰ میلیارد دلار به نرخ رسمی و تا ۲۵ میلیارد دلار به نرخ بازار آزاد) از درآمدهای پیش بینی شده در بودجه عمومی، که هفته گذشته مورد تأیید مصباحی مقدم رئیس کمیسیون بودجه مجلس اسلامی نیز قرار گرفت، دولت را برای تأمین هزینه های جاری و تأمین اعتبارات طرح های اجرائی با مشکلات تازه ای روبه رو می سازد.

در شرایطی که ریال از آغاز سال جاری میلادی تاکنون بیش از ۸۰ درصد از ارزش خود را در مقابل دلار از دست داده است؛ هفته گذشته مهدی عسلی، کارشناس امور اقتصادی به روزنامه دنیای اقتصاد گفت: «فعالان اقتصادی داخلی در صدد تبدیل دارائی های خود به ارز و خروج سرمایه از کشور هستند که تأثیر آن در جهش نرخ ارز قابل مشاهده است.»

نهایتاً آمارگیری مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی از ۹۸ تشکل اقتصادی سراسری نشان می دهد از میزان ۹۰ تا میزان ۹۱ تولید و اشتغال در این تشکل ها به ترتیب تا ۴۰ درصد و ۳۶ درصد کاهش و قیمت محصولات و مواد اولیه به ترتیب بیش از ۸۷ درصد و ۱۱۲ درصد افزایش یافته است. به گزارش خبرگزاری مهر، گروه مطالعات محیط کسب و کار در مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی با هدف ارائه تصویری کلی و اطلاعاتی صحیح و دست اول از وضعیت واحدهای تولیدی در سراسر کشور، در تاریخ ۱۲ تا ۱۵ ماه میزان سال جاری، در پی انتشار اخبار و شایعاتی درباره تعطیلی برخی واحدهای تولیدی در اثر تحریم ها، مسائل ارزی، کمبود مواد اولیه، نوسانات بازارها و دیگر موانع تولید و سرمایه گذاری در ماه های اخیر، پرسشنامه ای با ۷ سؤال تهیه و برای ۹۸ تشکل اقتصادی سراسری ارسال کرد. منظور از تشکل های سراسری آن دسته از تشکل های اقتصادی است که در چندین استان کشور شعبه و عضو دارند.

براساس این گزارش، میانگین پاسخ ها به این سؤال که «در حال حاضر (ماه میزان ۱۳۹۱) واحدهای تولیدی تشکل شما به طور متوسط با چند درصد از ظرفیت بالقوه تولید کار می کنند؟» ۴۲/۵ درصد بوده است. تشکل های شرکت کننده در این کار مطالعاتی، ظرفیت بالقوه ایجاد اشتغال واحد تولیدی خود در ماه میزان ۹۱، را به طور متوسط ۵۰/۲ درصد اعلام کرده اند.

در این طرح از فعالان اقتصادی پرسیده شده که میزان تولید در واحدهای تولیدی عضو تشکل شما نسبت به سال گذشته (ماه میزان ۱۳۹۰) مجموعاً چند درصد تغییر کرده است؟ که میانگین پاسخ ها ۴۰/۳ درصد کاهش تولید بوده است. هم چنین در خصوص میزان اشتغال در واحدهای تولیدی نسبت به سال گذشته (ماه میزان ۱۳۹۰)، ۳۶/۵ درصد کاهش اشتغال پاسخ میانگین بوده است.

در پاسخ به این سؤال که قیمت محصولات و قیمت مواد اولیه در واحدهای تولیدی اعضای شما نسبت به ابتدای سال ۱۳۹۱ مجموعاً چند درصد تغییر کرده است؟ میانگین پاسخ، پاسخ دهندگان نشان می دهد محصولات ۸۷/۹ درصد افزایش و قیمت مواد اولیه ۱۱۲/۱ درصد افزایش داشته است.

طبق اظهارات تشکل های اقتصادی سراسری، از ابتدای سال جاری ۵۰ واحد تولیدی یا خدماتی در حوزه فعالیت تشکل های سراسری مشارکت کننده در این نظرسنجی تأسیس شده و ۵۶۶ واحد به دلایل مختلف تعطیل شده اند.

پاسخ دهندگان در خصوص مشکلات بر سر راه تولید به ترتیب تأمین مواد اولیه و تجهیزات تولید (گرانی، نوسانات قیمت، موجود نبودن در بازار و محدودیت در واردات)، تأمین نقدینگی و منابع مالی برای سرمایه در گردش، موانع

دسترسی به ارز (عدم تثبیت، نوسان سیاست ها و ...)، مشکلات و موانع ناشی از اثر مستقیم تحریم ها، بی ثباتی و نارسائی ها در برنامه ریزی و اجرای قوانین و مقررات را ذکر کرده اند.

یا خبرگزاری حکومتی فارس، ۰۷ جدی ۱۳۹۱، به نقل از یک مدرس دانشگاه به وجود سه و نیم میلیون فارغ التحصیل دانشگاهی بی کار در ایران اذعان نموده است. این مدرس دانشگاه که در سمینار کارآفرینی در دانشکده فنی و حرفه‌ئی دانشگاه آزاد قزوین سخن می گفت، تصریح نمود: «وجود ۳.۵ میلیون فارغ التحصیل بی کار در ایران نشان می دهد که هیچ رابطه ای بین زندگی تحصیلی و زندگی شغلی در ایران وجود ندارد در حالی که این وضعیت در جهان چنین نیست. علاوه بر این در ایران از هر ۱۰ هزار متقاضی استخدام تنها ۳۲ نفر استخدام می شوند.»

در حالی که در ایران، نهادهای مستقل آمارگیری وجود ندارد؛ دولت نیز یا آمارها را اعلام نمی کند و یا اگر هم اعلام کند، تحریف شده اعلام می کند اما با این وجود، برخی مواقع اخبار و گزارشاتی در لابه لای رسانه های دولتی و نیمه دولتی و یا سخنان مقامات و مسئولین حکومت اسلامی به آمارهای اقتصادی، بی کاری، به غارتگری اموال عمومی جامعه توسط ارگان ها و مقامات و مسئولین حکومتی اشاره می شود که در این حد نیز تکان دهنده اند. در زیر به گوشه هایی از این آمارها اشاره می کنیم.

ارسلان فتحی پور، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در مراسم افتتاحیه هجدهمین نمایشگاه الکتامپ ۲۰۱۲، ضمن اشاره به این موضوع که شاخص کسب و کار کشور ما ۱۴۰ است، گفت: «در حالی که برخی از کشورهای دیگر از لحاظ صنعت بسیار ضعیف هستند رتبه های بالای کسب و کار را کسب کرده اند کشور ما در رتبه ۱۴۰ قرار گرفته است.»

صندوق بین المللی پول، که مهم ترین ارگان اقتصادی سرمایه داری جهانی است، گزارش سالانه خود در باره میزان تورم در کشورهای جهان را ارائه داده است. بنا بر این گزارش، با رده بندی ۱۸۵ کشور جهان از نظر میزان تورم، بلاروس با تورم ۶۰/۱۸ درصدی در رتبه نخست و ایران با تورم ۵۲/۲ درصدی در رتبه چهارم قرار دارند. بنا بر این گزارش، کم ترین نرخ تورم در این رده بندی به سوئیس مربوط می شود که در سال ۲۰۱۲ بالغ بر منفی ۰/۵ درصد برآورد شده است.

باراک اوباما، رئیس جمهور ایالات متحده، با امضای لایحه دفاعی ۶۳۳ میلیارد دلاری سال ۲۰۱۳ آمریکا، با اعمال تحریم های شدیدتر علیه ایران موافقت کرد. به گزارش روز پنجشنبه، ۳ جنوری ۲۰۱۳ - ۱۴ جدی ۱۳۹۱ خبرگزاری آسوشیتدپرس، باراک اوباما چهارشنبه شب با امضای این لایحه با اظهار نگرانی از امکان ارتباط بخش های «انرژی، کشتی رانی، کشتی سازی و بنادر» حکومت اسلامی با فعالیت های مربوط به گسترش سلاح های هسته‌ئی، تحریم های شدیدتری را علیه این حوزه ها اعمال و تأکید کرد که افراد یا شرکت ها در صورت ارسال فلزهای گران بها به ایران نیز از سوی آمریکا مجازات می شوند.

تحریم های تازه، هم چنین صدا و سیمای جمهوری اسلامی و رئیس آن را به دلیل نقض حقوق بشر از طریق پخش «اعتراف های اجباری و دادگاه های نمایشی» در فهرست سیاه قرار می دهد. سنای آمریکا، پیش تر به بسته تحریمی علیه ایران که ضمیمه لایحه دفاعی آمریکا شده است، **رای مثبت داده بود**. این طرح، ۱۰ ماه عقب بدون رأی مخالف به تصویب سنا رسیده بود.

به این ترتیب، همه آمارها و فاکت های بالا به سادگی نشان می دهند که اوضاع ایران در همه عرصه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بسیار بحرانی است. از این رو، می توان نتیجه گرفت که وضعیت موجود جامعه ایران، بسیار شکننده است و دیر یا زود به یک انفجار سیاسی - اجتماعی منجر خواهد شد.

سوریه

طی ۲۱ ماه گذشته در درگیری بین مخالفان و نیروهای دولتی، ده ها هزار نفر جان خود را از دست داده اند که بیش از ۹۰ درصد از قربانیان غیر نظامی هستند. سال ۲۰۱۳، برای جامعه سوریه سال سرنوشت سازی است. به احتمال زیاد حکومت بشار اسد بر کنار خواهد شد.

ناوی پیلای، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد روز چهارشنبه دو جنوری ۲۰۱۳، اعلام کرد که تعداد کشته شدگان درگیری های سوریه از ۶۰ هزار نفر گذشته است. به گزارش خبرگزاری المان، خانم پیلای گفت: «بر اساس تحقیقی که انجام آن پنج ماه به طول انجامیده است، در فاصله روزهای ۲۵ مارچ ۲۰۱۱ تا ۳۰ نومبر ۲۰۱۲، تعداد ۵۹ هزار و ۶۴۸ نفر در سوریه کشته شده اند.»

او افزود: «از آن جا که هیچ وقفه ای در این نبرد از آخر ماه نومبر به وجود نیامده است، می توانیم فرض کنیم که تا آغاز سال ۲۰۱۳ بیش از ۶۰ هزار نفر کشته شده اند.» پیلای، هم چنین گفت: «شمار تلفات خیلی بیش تر از آن چه بود که فکر می کردیم و این واقعاً تکان دهنده است.»

حکومت اسلامی ایران، به شدت نگر این سرنگونی حکومت سوریه است. خبرگزاری فارس، سه شنبه ۱۲ جدی ۱۳۹۱ - ۱ جنوری ۲۰۱۳، نوشت: امام جمعه موقت تهران با اشاره به این که دشمن در فتنه جدید با تحریم درصدد آشوب و هرج و مرج در کشور است، در مورد سوریه نیز گفت: «گرفتاری این فتنه بی توجهی برخی از خواص بود که ماجرا را نمی فهمیدند که الان نیز همین گونه است، هنوز عده ای نمی فهمند و می گویند چرا ایران این همه در سوریه سرمایه گذاری کرده و از بشار اسد حمایت می کند... حمایت ایران از سوریه مبنا دارد زیرا سوریه اردوگاه دنیای استکبار شده و دشمن در آن جا نیرو پیاده می کند و دلیل آن هم مقابله با ایران، حزب الله لبنان و حزب مقاومت است، اگر دنیای استکبار در سوریه موفق شود جای بعدی آن عراق و بعد ایران است.»

این عضو هیأت رئیسه مجلس خبرگان رهبری حکومت اسلامی، گفت: «اگر چه به فرموده مقام معظم رهبری هر دشمنی که فکر حمله به کشور باشد دندان او را در دهان خورد خواهیم کرد اما بدانید با سقوط سوریه امکان نزدیکی دشمن به مرزهای کشور نزدیک تر خواهد شد و هدف ما در حمایت از سوریه گذشته از قضیه دینی و اعتقادی حفظ منافع ملی است.»

فلسطین

روز سی ام نومبر ۲۰۱۲ - دهم ماه قوس ۱۳۹۱، روز بزرگی برای مردم فلسطین بود. در این روز و پس از مدت ها کشمکش، اعضای سازمان ملل متحد به ارتقای وضعیت فلسطین در این سازمان به «کشور غیر عضو ناظر» رأی مثبت داد. این تصمیم با واکنش های فراوانی همراه بود، ولی هیچ کدام نتوانست جای شادی بزرگ ملت فلسطین را بگیرد.

همان طور که در مقدمه اشاره کردیم سرمایه داری و دولت های آن در سال گذشته نیز هم چون سال های قبل، سعی کردند بار سنگین این بحران خود را با بی کارسازی کارگران و افزایش قیمت کالاهای ضروری مردم بر دوش شهروندان بیندازند.

سازمان آمار اتحادیه اروپا (یورواستات)، سپتمبر ۲۰۱۲، گفت بی کاری در ۱۷ کشور عضو منطقه اقتصادی یورو در ماه جولای به ۱۸ میلیون نفر رسیده که رکورد جدیدی محسوب می شود. در مجموع ۸۸ هزار نفر دیگر به فهرست بی کاران اضافه شدند. میزان بی کاری در این ماه به ۱۱/۳ درصد رسید.

سازمان یورواستات گفت از زمان ثبت آمار در این سازمان در سال ۱۹۹۵، تعداد بی کاران هیچ گاه به این اندازه نبوده است. این سازمان می گوید تعداد بی کاران در منطقه اقتصادی یورو به ۱۸ میلیون و دو هزار نفر رسیده است. بیش ترین میزان بی کاری در این منطقه از آن اسپانیا با ۲۵/۱ درصد است و کم ترین آن هم در اتریش با ۴/۵ درصد است. در مقایسه با آمار سال گذشته، میزان بی کاری در ده کشور منطقه اقتصادی یورو کاهش یافته، در ۱۶ کشور افزایش پیدا کرده و در یک کشور، اسلونی، بدون تغییر مانده است. اما در یونان میزان بی کاری از ۱۶/۸ درصد به ۲۳/۱ درصد رسیده است. در قبرس هم میزان بی کاری به ۱۰/۹ درصد رسیده است.

اسپانیا و یونان و پرتگال که با بحران بدهی ها روبه رو هستند، بیش ترین میزان بی کاری را میان گروه سنی زیر ۲۵ سال دارند. بیش از ۵۰ درصد این گروه سنی در این دو کشور بی کار هستند.

از سوی دیگر، پنج شنبه ۱۹ جولای ۲۰۱۲ - ۲۹ ماه سرطان ۱۳۹۱، سازمان خوار و بار جهانی (فائو) هشدار داده که شاخص قیمت مواد غذایی پس از سه ماه متوالی کاهش، با افزایش چشم گیری مواجه خواهد شد.

طبق آمار ارائه شده توسط فائو، هزینه ماهانه عمده فروشی مواد غذایی در فیبروری سال ۲۰۱۱ به بالاترین حد رسید و از آن زمان به طور متوسط با کاهش ۱۵/۴ درصدی مواجه شده است.

اما افزایش هزینه خرده فروشی مواد غذایی کماکان عامل مهمی در تورم اجناس مصرفی در سراسر جهان به شمار می رود. این باعث شده تا سیل اتهامات روانه سفته بازان شود که متهم شده اند مسؤل افزایش هزینه سبد خانوارها هستند.

ژوزه گراتسینو دا سیلوا، مدیرکل فائو، انگشت اتهام را به سوی سفته بازان بازارهای مالی دراز کرد و گفت آن ها باید در مورد تأثیری که بر بی ثباتی قیمت مواد غذایی می گذارند، درک بیش تری از خود نشان دهند.

او گفت بی ثباتی بیش از حد قیمت مواد غذایی، به خصوص افزایشی که از سال ۲۰۰۷ به این سو داشته اند، تأثیرات منفی بر قشر مصرف کننده و تولیدکننده فقیر در سراسر جهان داشته است.

واحد اطلاعات نشریه اکونومیست به مواردی اشاره کرده که در آن سفته بازان به کمبود کالا به عنوان فرصتی برای سرمایه گذاری و سودجویی نگاه می کنند و این به افزایش قیمت ها کمک می کند.

به نظر می رسد نگرانی ها از بابت کمبود مواد غذایی از سال ۲۰۰۸ به این سو کاهش یافته است. در آن سال افزایش قیمت ها منجر به بروز شورش ها و برپائی تظاهراتی در نقاط مختلف جهان شد.

فائو در تازه ترین برآورد خود می گوید به طور کلی، وضعیت عرضه و تقاضا در سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳ رضایت بخش است. این در حالی است که مناطق مهم تولید کننده غله در امریکا با بدترین خشک سالی ۲۵ سال اخیر خود مواجه هستند و قیمت گندم، ذرت و دانه سویا افزایش قابل توجهی داشته اند. تنها قیمت گندم در ماه گذشته، ۳۵ درصد افزایش یافته است.

به این ترتیب، همه شواهد حاکی از آن است که در سال ۲۰۱۳، بحران های سرمایه داری عمیق تر خواهد شد و فشارها بر مزدگیران، باز هم افزایش خواهد یافت. در مجموع به نظر می رسد که سال ۲۰۱۳، سال اوج گیری بحران های اقتصادی در جهان و تغییر دولت های غربی و درگیری های شدید کارگران و محرومان جوامع آسیائی با حکومت ها از جمله ایران باشد.

سازمان ملل، در گزارش چشم انداز وضعیت اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۳ پیش بینی کرده است رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۳ به کم تر از ۲/۴ درصد و در سال ۲۰۱۴ نیز به کم تر از ۳/۲ درصد خواهد رسید. بر اساس این گزارش، سازمان ملل هشدار داد بحران بدهی منطقه یورو و کاهش رشد اقتصادی امریکا و چین عواملی هستند که می توانند اقتصاد جهانی را بار دیگر با رکود روبه رو کنند.

به اعتقاد کارشناسان اقتصادی سازمان ملل، ادامه بحران مالی و بدهی منطقه یورو کاهش رشد اقتصادی چین و بن بست مالی امریکا می تواند اقتصاد جهانی را با رکود جدیدی روبه رو کند.

سازمان ملل در ادامه هشدار داد: اگر بن بست مالی امریکا حل و فصل نشود رشد اقتصادی این کشور تا دو سال آینده بیش از ۴ درصد کاهش خواهد یافت. رشد اقتصادی چین نیز در سال ۲۰۱۳ میلادی به کم تر از ۷/۹ درصد و در سال ۲۰۱۴ به ۸ درصد خواهد رسید.

سازمان ملل افزود: رشد اقتصادی کشورهای توسعه یافته طی سال های آینده به اندازه ای نخواهد بود که تأثیرات منفی ناشی از بحران مالی ۲۰۰۸ میلادی بر بازار کار این کشورها را جبران کند و امریکا و اروپا تا پنج سال آینده با بحران بی کاری روبه رو خواهند بود.

پس سال جاری ۲۰۱۳، سال کشمکش های طبقاتی گسترده تر بین اقلیتی سرمایه دار و طبقه کارگری که اکثریت شهروندان جوامع بشری را تشکیل می دهد، خواهد بود. در چنین موقعیتی، آیا طبقه کارگر مبارزه خود را به سطح عالی تری ارتقاء خواهد داد یا هم چون سال گذشته در جا خواهد زد؟!

در سال ۲۰۱۳ اروپا حلقه ضعیف اقتصاد جهان خواهد بود. اقتصاددان امریکائی جوزف استیگلیتز (برنده جایزه نوبل اقتصادی)، پیش بینی کرده است که در سال جدید میلادی «خطر واقعی برای اقتصاد جهان، در اروپا نهفته است.» او، با اشاره به مشکلات عظیم اقتصادی اسپانیا و یونان گفته است: «این کشورها در بحران و رکودی هستند که خروج از آن معلوم نیست.» به عقیده او، تا زمانی که رهبران اروپائی قادر نباشند روند رشد منظم و پویائی را به اقتصاد بازگردانند، کشورهای اروپائی نخواهند توانست فقط با صرفه جوئی از این مهلکه بیرون بیایند. از آغاز بحران مالی امریکا در سال ۲۰۰۸ تا امروز، برای خروج از بحران راهکارهای مختلفی به اجاء درآمده است، اما بحران های اقتصادی درونی و بین المللی آن فرو ننشسته است به طوری که اکنون بحث بر سر «پرتگاه مالی» در میان است.

در حالی که هنوز در روزهای آغازین سال ۲۰۱۳، به سر می بریم، اما اتحادیه اروپا پیش بینی اقتصادی خود را در اغلب کشورها به انجام رسانده است. به عنوان مثال به نقل از رویترز، کمیته پارلمان المان پس از جلسه ای که ساعت ۳ بامداد پایان یافت، کسری بودجه ۱۷ میلیارد یورویی سال آتی را تصویب کرد. یورونیوز، می نویسد در بودجه سال آینده میلادی مالیات بر درآمد، املاک و معاملات مالی به میزان قابل توجهی افزایش یافته است.

پاسوش کوالو نخست وزیر پرتغال گفت که هدف از افزایش مالیات ها جبران کسری بودجه و استقراض است. به گزارش خبرگزاری ها، اقتصاد یونان باز هم کندتر خواهد شد. هم چنین بحران سوریه و کشورهای حوزه خاورمیانه از جمله ایران، در حال اوج گرفتن است.

سال ۲۰۱۲، سال بزرگی برای تحریم های ایران بود و در روزهای آغازین سال ۲۰۱۳، باراک اوباما رئیس جمهوری امریکا، بسته جدیدی از تحریم ها را که به تازگی در سنای امریکا به تصویب رسیده است، امضاء کرد.

ماجرای «پرتگاه مالی» حدود دو سال پیش در امریکا آغاز شد، زمانی که دمکرات ها و جمهوری خواهان تصمیم گرفتند تا در روز ۳۱ دسمبر ۲۰۱۲ به توافق دست یابند، معافیت های مالیاتی که در دوران جرج بوش به شهروندان امریکائی اعطا شده بود پایان ببیزد و در همان حال، هزینه های عمومی هم کاهش یابد.

جامعه اروپائی در حالی سال تازه ۲۰۱۳ را آغاز کرد که رکود اقتصادی در منطقه یورو، برای سران اتحادیه اروپا، به یک کابوس تبدیل شده است و ریاضت کشی ها و اعتراضات ادامه خواهد داشت. آینده اسپانیا و یونان، به معضلی بزرگ برای منطقه یورو بدل شده است. از قرار معلوم دولت های این کشورها باز هم به کمک های خارجی نیاز دارند. وضعیت اقتصادی المان و فرانسه به عنوان قدرت مند کشورهای اروپائی چندان مناسب نمی باشد.

البته در این شرایط بحرانی، صد ثروتمند بزرگ جهان در سال ۲۰۱۲، بر ثروت خود افزوده و اکنون روی هم رفته حدود دو تریلیون دلار ثروت دارند. خبرگزاری بلومبرگ که فهرستی از دارائی های این صد نفر تهیه کرده است می نویسد که در سال گذشته حدود ۲۴۱ میلیارد دالر بر ثروت این افراد افزوده شده است. بر اساس آمارهای موجود می توان دید که رشد سرمایه و دارائی نقدی در صنایع مربوط به تولید محصولات مصرفی و پوشاک و ارتباطات بیش از عرصه های دیگر و حدود ۲۰ درصد بوده است. از مجموعه افرادی که در آغاز سال ۲۰۱۲ در فهرست صد ثروتمند بزرگ دنیا قرار داشتند فقط ۱۶ نفر نسبت به گذشته ثروت کم تری دارند.

در چنین شرایطی، بیش از هر زمانی از تاریخ، زمینه اقتصادی و اجتماعی برای مبارزه طبقاتی فراهم شده است. زمینه هائی که مارکس بیش از ۱۵۰ سال پیش آن ها را پیش بینی کرده و راهکارهای خود را نیز ارائه داده است. از این رو، ضروری است که طبقه کارگر جهان به فکر آلترناتیو طبقاتی خویش با ستراتیژی کمونیستی و انترناسیونالیستی باشد. به معنای واقعی جهان امروز نیاز به یک انترناسیونال پرولتاری، هم چون انترناسیونال اول که بینان گذارانش مارکس و انگلس بودند، دارد.

مارکس و انگلس، اثبات کرده اند که سرچشمه به وجود آمدن کلیه اشکال ستم و استثمار در جامعه بشری، تمایزات طبقاتی است. مارکس گفته که در هر دورانی به نسبت رشد نیروهای مولده، مناسبات تولیدی موجود کهنه و ارتجاعی می شود و راه تکامل نیروهای مولده را سد می کند. بنابراین، مناسبات کهنه باید عوض شده و جای خود را به مناسبات نوینی بدهد.

حقیقتاً در جهان امروز، سیستم سرمایه داری به معنای واقعی کهنه و ارتجاعی شده و راه تکامل نیروها مولده را سد کرده است.

مارکس، نشان داده است طبقه ای که نماینده نیروهای مولده بالنده است با انجام انقلاب به طبقه حاکمه تبدیل می شود؛ و با اتکاء به قدرت خود مناسبات تولیدی نوینی را حاکم می کند. این همان قدرت طبقاتی کارگران است.

مارکس و انگلس، این حقیقت غیرقابل انکار را در مقابل جامعه جهانی قرار داده اند که جامعه طبقاتی در مقطع معینی از تاریخ تکامل جامعه بشری به وجود آمده و در مقطعی نیز از بین خواهد رفت. آن ها با تجزیه و تحلیل علمی از سرمایه داری اعلام کردند که این نظام آخرین شکل از جامعه بشری است که در آن تمایزات طبقاتی و تخصصات اجتماعی وجود دارد و پرولتاریا با سرنگونی سرمایه داری و تغییر ریشه ئی جامعه، کلیه شکل های استثمار و ستم و کلیه تمایزات طبقاتی را محو خواهد کرد.

مارکس در اثر تاریخی خود، یعنی «کاپیتال»، ریشه استثمار و انباشت سرمایه را برملا کرده است. سرمایه داری نه تنها جامعه ای متکی بر تولید کالائی گسترده است، بلکه مشخصه آن عبارت از این است که نیروی کار به کالا تبدیل شده است. ظاهر امر چنین است که کارگر و سرمایه دار با یکدیگر وارد مبادله ای برابر می شوند؛ اما مارکس با تحلیلی دقیق و عمیق نشان داده که هر چند سرمایه دار نیروی کار کارگر را می خرد، اما کارگر در روند تولید، ارزشی به مراتب بیش تر از ارزش نیروی کار خود می آفریند. این ارزش اضافی توسط سرمایه دار تصاحب می شود و منبع سود وی را تشکیل می دهد. اینست جوهر استثمار کارگر توسط سرمایه دار. سرمایه دار این ارزش اضافه را برای شروع دور جدیدی از استثمار کارگر و انباشت سرمایه بیش تر مورد استفاده قرار می دهد. به طور خلاصه، تولید ارزش اضافه، نیروی محرکه حیاتی انباشت سرمایه داری است.

در واقع تضاد میان تولید اجتماعی و تملک خصوصی سرمایه دارانه، همان تضاد خصمانه ای است که سرچشمه فوران انقلاب اجتماعی برای نابودی سیستم سرمایه داری و جایگزینی آن توسط کمونیسم است.

رسالت این انقلاب سیاسی - اجتماعی نیز به عهده طبقه کارگر است. طبقه کارگر اولین طبقه در تاریخ جامعه طبقاتی است که تولید را بر پایه محرکه سرمایه (بهره کشی) فرد از فرد سازمان خواهد داد. به همین خاطر طبقه کارگر آخرین طبقه تاریخ بشر نیز هست. زیرا با از بین رفتن جامعه طبقاتی، طبقه کارگر هم از بین می رود. تفاوت تاریخی پرولتاریا با طبقات دیگر در تاریخ بشر در همین جاست. طبقه کارگر، پرچم دار و پیش گام رهایی کل نوع بشر است و خود رها نمی شود مگر آن که کل نوع بشر را رها کند.

مارکس تأکید کرده است که طبقه کارگر، به جای خواست یک روز مزد عادلانه باید شعار امحاء هرگونه کار مزدی را بر پرچم خود بنویسد.

مارکس و انگلس، تأکید کرده اند که اگرچه دنیا توسط بورژوازی به ملل گوناگون تقسیم شده، اما پرولتاریا خلاف دیگر طبقات باید دیدگاهی انترناسیونالیستی داشته باشد. زیرا سرمایه داری یک نظام جهانی است و پرولتاریا نیز یک طبقه واحد بین المللی است و منافعش در ایجاد یک جهان کمونیستی است. بر پایه چنین دیدگاهی، مارکس و انگلس جریان ایجاد سازمان بین المللی کارگران کشورهای مختلف، یعنی «انترناسیونال اول» را رهبری کردند.

واقعاً اگر جنبش کارگری با نقد سیاست ها و ستراتیژی رفرمیسم و سندیکالیسم به سازمان دهی جدیدی با اتکاء به مناسبات شورائی برسد یک تحول کمی و کیفی در درون خود به وجود خواهد آورد و با قدرت و همبستگی و اتحاد بیش تر و آگاهانه تری به مبارزه طبقاتی با سیستم سرمایه داری خواهد رفت. از این رو، طبقه کارگر برای رهایی خود و کل جامعه بشری نیاز مبرم به این نوع سازمان دهی و تغییر ریل اساسی دارد که نخستین هدف خود را نیز در جهت واژگونی سرمایه داری و کسب قدرت سیاسی قرار دهد. در غیر این می تواند حکومت ها هم چنان تغییر کنند اما باز هم تا آن جا که به کارگران و همه مزدبگیران برمی گردد چیزی تغییر نخواهد کرد و ستم و استثمار سرمایه درای باقی خواهند ماند و چه بسا وضعیت بدتر از این هم بشود.

طبقه کارگر به عنوان یکی از طبقات اصلی جامعه، باید به فکر حکومت خودش باشد و برای آن دست به اعتراض و اعتصاب بزند! طبقه کارگر، باید تشکل های موجود خود را که به اهرم مهمی در به قدرت رساندن احزاب رفرمیست و سوسیال دموکرات و غیره تبدیل شده اند نقد کند تا توده کارگران در همه روندهای تصمیم گیری و اجراء دخالت مستقیم داشته و در هر شرایطی به فکر آلترناتیو طبقاتی خود، یعنی برپائی حکومت کارگری خویش باشد تا از این طریق هم خود و هم کل جامعه بشری را رها سازد.

واقعاً اگر طبقه کارگر به قدرت برسد بی شک به همه مناسبات ظالمانه سرمایه داری از سانسور و اختناق، سرکوب و زندان و اعدام گرفته تا تبعیض و نابرابری اقتصادی، جنسی و ملی پایان خواهد داد و نهایتاً مالکیت خصوصی و کار مزدی را لغو خواهد کرد.

اساساً احزاب سوسیال که از انترناسیونال دوم و پس از آن، چه در غرب و چه در شرق به قدرت رسیدند به طبقه کارگر به عنوان نیروئی نگریده اند که با رأی خود آن ها را به قدرت و حاکمیت برسانند. در واقع آن ها، نگاه ابزاری به نیروی طبقه کارگر دارند که به کلی مغایر با افکار و آرای بنیان گذاران سوسیالیسم علمی، یعنی مارکس و انگلس است. در تفکر آنان، طبقه کارگر با سرنگونی سرمایه داری حکومت خود را تشکیل می دهد. به این ترتیب، طبقه کارگر با افق و چشم انداز کسب قدرت سیاسی، بهتر و جدی تر می تواند هم مطالبات رومزه و کوتاه مدت خود را پیگیری کند و هم افق و چشم انداز ستراتیژی درازمدت خود را روشن تر و شفاف تر در مقابل طبقه و کل جامعه قرار دهد.

شنبه شانزده جدی ۱۳۹۱ - پنجم جنوری ۲۰۱۳

